

Otázka: Turistické zajímavosti Zlínského kraje

Předmět: Cestovní ruch a průvodcovství

Přidal(a): Kristýna Koutníková

Turistické zajímavosti Zlínského kraje

základní informace

- Zlínský kraj je jedním ze 14 vyšších územních samosprávných celků v České republice. Nachází se v její východní až jihovýchodní části, podobnou polohu má i v rámci Moravy. Jako jediný ze všech českých krajů leží výhradně na území této historické země. Na jihozápadě sousedí s Jihomoravským krajem, na severozápadě s Olomouckým krajem, na severu s Moravskoslezským krajem a na východě s Žilinským a Trenčínským krajem (na Slovensku). Krajským městem je **Zlín**. Území kraje je vymezeno územími okresů: Zlín, Vsetín, Kroměříž a Uherské Hradiště. K originalitě Zlínského kraje přispívá i skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky: **Valašsko**, **Slovácko** a **Haná**.

geografie

- Horopisně náleží území kraje k západním Karpatům. Podstatná část území je kopcovitá či hornatá. Na východě území se rozkládají **Bílé Karpaty** s nejvyšší horou **Velká Javořina**. Na ně na severu navazují **Javorníky** a posléze nejvyšší **Moravskoslezské Beskydy**, jejichž nejvyšší bod **Lysá hora** už ovšem leží na území sousedního Moravskoslezského kraje. Severu dominuje **Hostýnsko-Vsetínská hornatina**. Na jihozápadě kraje se

zvedají **Chřiby** s nejvyšším bodem **Brdo**. Mezi Chřiby a výše zmíněnými pahorkatinami probíhá od západu a jihozápadu z **Olomouckého kraje** **Hornomoravský úval** přes Kroměřížsko až na Zlínsko (oblast Hané). Kolem řeky Moravy, na Uherskohradištsku (oblast Slovácka), probíhá **Dolnomoravský úval**, který dále pokračuje do **Jihomoravského kraje**. Území kraje odvodňuje řeka **Morava** a její přítoky, např. **Bečva** a **Olšava**. Morava se vlévá do Dunaje, který její vody odvádí do Černého moře. Okrajové části kraje na severu a severovýchodě odvodňuje řeka **Odra** do Baltského moře. V kraji se nachází např.: vodní nádrž **Koryčany**, **Bystřička**, **Ostrožská Nová Ves** nebo **Smradávka**. Z rybníků má největší význam asi **Chropýňský rybník**. Na území Zlínského kraje se nachází chráněné krajinné oblasti: **CHKO Beskydy** a **CHKO Bílé Karpaty**.

přírodní cíle

CHKO Moravskoslezské Beskydy

- Pohoří nacházející se na severovýchodní Moravě v oblasti Valašsko, v jižním Polsku a na severu Slovenska. Beskydy jsou většinou zalesněné pohoří s oblými vrcholy. Nejvyšším vrcholem je **Lysá hora**, dalším známým vrcholem je **Radhošť**. Nachází se zde největší chráněná krajinná oblast v České republice **CHKO Moravskoslezské Beskydy**.

CHKO Bílé Karpaty

- Pohoří nacházející na česko-slovenské hranici. Tvoří nejzápadnější část karpatského horského systému. Nejvyšším vrcholem je zde **Velká Javořina**, poblíž které se nachází prales s porosty javoru, buku a jasanu. Toto území bylo zařazeno na seznam biosférických rezervací UNESCO jako chráněná krajinná oblast.

Javorníky

- Pohoří Javorníky se nacházejí na hranici Moravy a Slovenska a spadají do soustavy Karpat. Nejvyšší vrchol – **Velký Javorník** leží na Slovenské straně pohoří, nejvyšším

vrcholem ležícím v moravské části Javorníků je **Malý Javorník**. Javorníky patří k vyhledávaným turistickým oblastem – je zde celá řada pěších tras, několik naučných stezek a cyklotrasy. V zimě nabízejí několik běžeckých tratí. V Javorníkách se vyskytují šelmy: medvědi, rysy a vlci dále se zde nachází přírodní rezervace, kde rostou orchideje.

Chřiby

- **Chřiby** jsou vrchovina na středovýchodní Moravě, ležící v Jihomoravském a Zlínském kraji. Jsou součástí geomorfologické soustavy Vnější Západní Karpaty. Svou polohou od sebe oddělují národopisné oblasti Hanou na severu a Slovákko na jihu. Nejvyšším vrcholem je hora **Brdo**. Na území Chřibů je řada chráněných území.

Dolnomoravský úval

- Dolnomoravský úval je říční nížina nacházející se na jižní Moravě na jihovýchodě České republiky a na západním Slovensku, na dolním toku řeky Moravy. Úval je propojen s Hornomoravským úvalem skrz **Napajedelskou bránu** a skrz **Věstonickou bránu** s Dyjskosvrateckým úvalem. Hlavní osu úvalu tvoří v severojižním směru **řeka Morava** a vedlejší osu pak její pravostranný přítok, řeka **Dyje**. Krajina je zde charakteristická, mimo jiné, říčními meandry, neogenními nánosy na říčních terasách s porosty lužních lesů a nivních luk. Jde o velmi úrodnou oblast černozemních půd.

Hornomoravský úval

- Hornomoravský úval je sníženina na Moravě v oblasti Západních Karpat. Nejvyšším vrcholem je **Jelení vrch**. Úval je tvořen sedimenty a náplavami řek. Osou úvalu je **řeka Morava**, největšími přítoky jsou zde řeky **Bečva** a **Haná**. Jedná se o velmi zemědělsky využívanou půdu.

Hostýnsko-Vsetínská hornatina

- Hostýnsko-vsetínská hornatina je geomorfologický celek Západních Beskyd na východní Moravě. Dělí se na dva podcelky: **Hostýnské** a **Vsetínské vrchy**, které jsou od sebe odděleny **Vsetínskou Bečvou**. Nejvyšší horou je **Vysoká**. Na území hornatiny jsou vyhlášeny dva přírodní parky nesoucí názvy vrchů. Vsetínské vrchy jsou vyšší než Hostýnské.

lázně

- **Lázně Kostelec u Zlína** – malé lázně nedaleko Zlína využívající při léčbě dolních a horních končetin sirné prameny minerální vody
- **Lázně Luhačovice** – jsou největší moravské lázně s dlouhou tradicí lázeňské léčby dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu a pohybového aparátu, proslulé jsou přírodními léčivými prameny, příznivými klimatickými podmínkami a příjemným prostředím, ve kterém se snoubí krásná příroda a typická architektura
- **Lázně Ostrožská Nová Ves** – malé lázně nedaleko Uherského Hradiště, které využívají sirného pramene k léčbě lupénky a pohybového ústrojí

lyžařské areály

- Lyžařský areál Troják (Beskydy)
- Lyžařský Portáš (Javorníky)
- Lyžařský areál Pustevny (Beskydy)
- Lyžařský areál Velké Karlovice

kulturní cíle

hrady

- **Hrad Buchlov** – hrad stojí na jednom z nejvyšších vrcholů Chřibů nad Buchlovicemi
- **Hrad Malenovice** – gotický hrad byl později přestaven v renesančním a barokním slohu, leží v městské části města Zlín

zámky

- **Zámek Buchlovice** – stojí kousek od města Uherské hradiště, celý barokní komplex se skládá ze dvou zámeckých budov a rozsáhlého parku
- **Zámek Kroměříž** – stojí ve stejnojmenném městě přímo na Velkém náměstí, je památkou UNESCO
- **Zámek Uherský Brod** – stojí ve stejnojmenném městě a dnes je využíván ke kulturním a společenským akcím
- **Zámek Bystřice pod Hostýnem** – barokní zámek, stojící ve stejnojmenném městě
- **Zámek Luhačovice** – stojí na okraji stejnojmenného lázeňského města a v současné době je využíván pro účely školství a volnočasových aktivit
- **Zámek Chropyně** – zámek s čtyřbokou věží stojí ve stejnojmenném městě
- **Zámek Napajedla** – zámek stojí ve stejnojmenném městě a využívá se jak k prohlídkovým trasám, tak i k moderním účelům (rauty, konference, svatby, ...)
- **Zámek Zlín** – zámek stojí ve stejnojmenném městě a dnes slouží jako muzeum a galérie

zříceniny

- **Zřícenina hradu Brumov** – nachází se těsně u hranic se Slovenskem
- **Zřícenina hradu Cimburk** – rozsáhlá zřícenina gotického hradu se nachází v okrese Kroměříž

církevní památky

- **poutní místo Hostýn** – Svatý Hostýn patří mezi nejvýznamnější mariánská poutní místa na Moravě, dále se v areálu nachází rozhledna a muzeum, větrná elektrárna a další objekty
- **Šachova synagoga v Holešově** – patří mezi nejvýznamnější památky nejen v Holešově a okolí, ale také v celé České republice, jelikož je tato synagoga dnes už jedinou synagogou tzv. polského typu, která se takto v originále zachovala až dodnes, bývá označována dokonce jako světový unikát

lidová architektura

- **Skansen Rožnov pod Radhoštěm** – valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm je nejstarším muzeem svého druhu ve střední Evropě, nejvýraznějším rysem současného dění v muzeu je cílevědomé úsilí o oživení zapomenutých tradičních technik, lidového umění a obyčejů i o rekonstrukci společenského života, obchodu i zábavy našich předků, další okruh aktivit patří lidovému řemeslu a lidovým umělcům, kromě výrobků na prodej předvádějí svoji zručnost početným návštěvníkům muzea, v rámci programového bloku nazvaného **Valašský rok** mohou návštěvníci každoročně zhlédnout desítky pořadů, zvykoslovných, řemeslných a také pořadů pro děti, tanečních a pěveckých představení včetně čtyř velkých mezinárodních festivalů, z nichž největší je festival **Rožnovské slavnosti**

ostatní kulturní cíle

- **Socha Radegasta na Radhošti** – Radhošť bývá tradičně spojován s uctíváním pohanského boha pohostinnosti, plodnosti a úrody Radegasta, socha stojí na vrcholu hory
- **Památník Velké Moravy ve Starém Městě** – budova památníku byla postavena nad základy první objevené a uznané stavby z doby Velkomoravské říše, a sice kostela „**Na Valách**“, byl odkryt při výzkumu moravského zemského muzea uprostřed rozsáhlého a bohatého pohřebiště, v památníku je instalována stálá archeologická expozice o Velké Moravě

města

- **Zlín** – ve městě Zlín se nachází Filharmonie Bohuslava Martinů, Muzeum obuvi – Tomáš Baťa, další muzea, galérie, divadla a kina
- *dalšími významnými městy v kraji jsou:* Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště, Otrokovice, Uherský Brod, Rožnov pod Radhoštěm, Holešov, Bystřice pod Hostýnem, Napajedla, Hulín, Valašské Klobouky, Chropyně

Haná

- Haná je etnografická oblast nacházející se na střední Moravě, v oblasti hornomoravského úvalu, zhruba na území mezi městy Vyškov, Holešov a Litovel, větší centra se nacházejí především v nížinách okolo řek Moravy a Hané. Zasahuje tak do Olomouckého, Zlínského i Jihomoravského kraje. Jde o významnou zemědělskou oblast, známou vysokou úrodností, kroji, lidovými zvyky. Haná se vyznačuje lidovou kulturou nížinného typu. Základními vlastnostmi staveb jsou jednoduchost, prosté členění ploch a střech a účelné i užitkové rozmístění budov kolem dvora. Charakteristické objekty této kultury se nacházejí v Rymicích. Jde o chalupy s doškovými střechami a o roubené domy omazané hlínou. Hanácký kroj v sobě snoubí malebnost s rázovitostí, starobylost s bohatstvím a patří k jednomu z nejhonosnějších na Moravě. Z lidové výroby se dodnes zachovala např.: hanácká výzdoba velikonočních vajec – kraslic, lepených slámou.

Slovácko

- Slovácko je národopisná oblast jižní a jihovýchodní Moravy jihovýchodně od Brna, jejíž přirozené hranice tvoří na severu a severozápadě pohoří Ždánický les a Chřiby, na jihovýchodě hřeben Bílých Karpat na moravsko-slovenském pomezí a na jihu tok řeky Dyje. Slovácko zahrnuje okres Hodonín a Uherské Hradiště, zasahuje do okresů Zlín a Břeclav. Slovácko se dělí na tyto části: **Dolňácko, Hornácko, Podluží a Moravské Kopanice**. Rozdělení na podoblasti je založeno na odlišnostech typu krajiny, bývalého způsobu života, zemědělství, původu obyvatel, nářečí, lidové hudby, původní lidové architektury apod. Významným prvkem je tradiční lidový oděv.

Valašsko

- Valašsko je hornatá oblast v nejvýchodnější části Moravy v blízkosti hranic se Slovenskem. Je to svébytný národopisný a kulturní region, sousedící na jihu s Moravským Slovenskem a na západě s Hanou. Lze ho vymezit přibližně územím okresu Vsetín a částí okresu Zlín. V Rožnově pod Radhoštěm se nachází **skanzen Valašské muzeum v přírodě**, v němž byly soustředěny předměty regionální valašské lidové kultury a řemesel, včetně zachovaných domů ze zdejších měst a vesnic. Pro Valachy je typické zejména folklór, písně a kroje a hospodářské zvyky, zejména chovu ovcí.